

voorstellen

Wim van Kleef

- Lerarenopleider ilo uva
- Docent economie (HLZ)
 - Redacteur Factor D

sabbatical

- Belofte: verdiepen in differentiëren
- In het land der blinden is een oog koning

Differentiëren? Wat is dat?

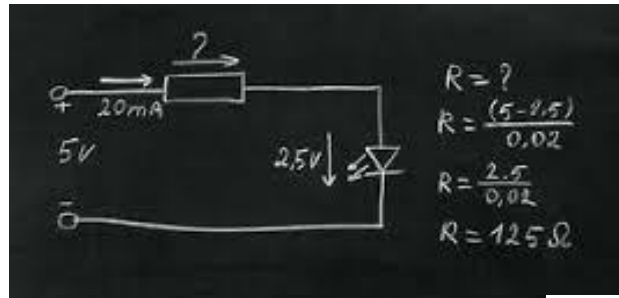
- Differentiëren i.t.t integreren → wiskunde
- Premiedifferentiatie
- Productdifferentiatie ****

(Henri Ford: “Any customer can have a car painted any colour that he wants so long as it is black”)

- Differentiatie i.t.t. integratie
- En dan nu: differentiëren in de les

Doel workshop

- Weerstand verminderen

- Waardering vergroten
- Toepassingsmogelijkheden aftasten

Differentiëren in PO en VO

- In primair onderwijs normaalste zaak van de wereld
- In voortgezet onderwijs 'abnormaalste' zaak van de wereld
- Maar waarom toch?

Beeld/imago

- Beeld: ingewikkeld, omslachtig, onnodig
- “Moet ik voor alle 30 IIn een andere leerroute bedenken?”

Complexe docentvaardigheden

- Differentiëren
- Experimenteren
- Kritisch denken
- Debat, onderwijsleergesprek

Differentiatie-situaties en belang differentiëren

- Mijn collega Stefanie en de 5 zittenblijvers
- In die toch blijven zitten
- Rekenlessen in 6 vwo
- Wat te doen met goede (excellente) leerlingen
- Bespreken van huiswerk, toetsen, leerstof etc ...

Smoesjes en (drog)redenen

- Welke smoesjes gebruikt u om in uw les niets aan differentiëren te doen?

Veelgehoord

- Te veel voorbereidingstijd
- Klassenmanagement is ingewikkeld /verlies mijn grip op de klas
- Grote klas / onvoldoende ruimte om IIn in groepen te laten werken
- Ik beschik niet over knowhow om differentiëren vorm te geven
- Sluit niet aan bij mijn persoonlijke voorkeuren over onderwijzen/didactiek
- Iets irrationeels (weerstand)

Definitie van differentiëren

Differentiëren is het bewust, doelgericht *aanbrengen van verschillen* in instructie, leertijd of leerstof binnen een (heterogene) groep of klas leerlingen, op basis van onder andere hun *prestaties*.

- (Berben, Teesling; 2014)

Als je differentiëren zo formuleert:

- Conclusie:

Ik doe inderdaad niks aan differentiëren

Of:

- U speelt in op de behoeften van leerlingen (bijv. zwak-sterk) door niet iedereen gelijk te behandelen en
- u biedt keuzes aan (workshops)
- (van Kleef, 2016)

Als je differentiëren zo formuleert:

- Conclusie:

Ik doe gelukkig wel wat aan differentiëren

U doet niks aan differentiëren? Toch wel!

- Feedback / feedforward
- U geeft wel eens bijles
(remedial teaching)
- Afnemen toets
(verlengde tijd, versie voor dyslecten)
- Keuze werkvorm
(alleen of samen)
- Zelfstandig werken
(kinderen mogen in hun eigen tempo werken aan opdrachten/taken)

U doet inderdaad niks aan differentiëren

- Bespreking huiswerk
- Bespreking sommen
- Bespreking proefwerk
- Uitleg/bespreking leerstof
- De te maken opdrachten (iedereen moet zelfde sommen maken); u werkt niet met bhv-model. Alle In werken van kaft tot kaft.
- Leertijd

Kortom: Zodra u gaat bespreken is van differentiatie amper sprake

Differentiatie naar lesfase (1)

- Bespreken huiswerk
(integraal alle opgaven? Van kaft tot kaft? Is dat echt nodig?)
- Geven van uitleg/instructie
(frontaal, maar ook youtube, flipping, leerling aan leerling)
- Zelfstandig werken
(alleen of samen; werkvorm)

Differentiatie naar tijd en taak (2)

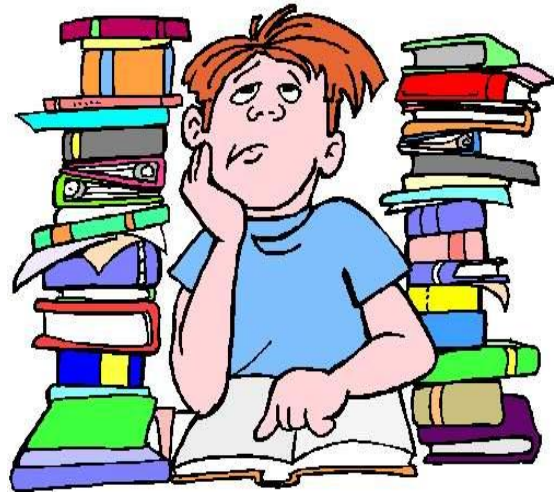
- Leertijd
(verlengde leertijd voor mindere goede IIn)
- Leerstof
(van kaft tot kaft? Het BHV-model; basis-, herhalings- en verrijkingstof)
- Taak
(open of gesloten; hele taak eerst)

Differentiatie naar lesfase (3)

- Aanpak
(hele taak eerst? Scrumming?)
<http://eduscrum.nl/in-de-praktijk>
- Leervoorkeur
(leerstijlen → Kolb; intelligenties → Gardner)
- Toetsing
(summatief en formatief; flexibel)

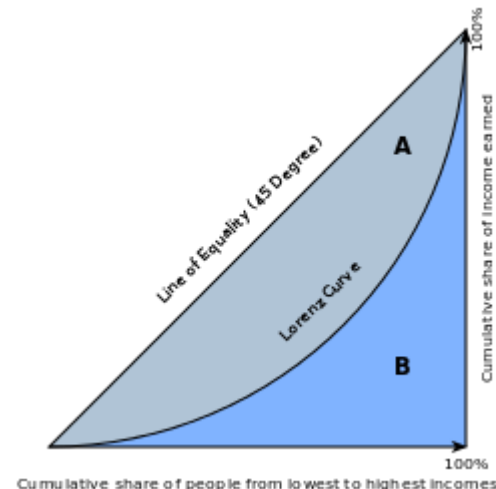
Omgaan met huiswerk

- U controleert of In hun huiswerk hebben gemaakt: 30% heeft het keurig gemaakt, 30% heeft het geprobeerd, maar de kwaliteit is matig, 40% heeft het niet gemaakt.
- Hoe gaat u differentiëren?

Op het programma staat de Gini-coëfficiënt

- Leerlingen zijn reeds bekend met de Lorenzkromme. In de les wilt u bereiken dat in het nut onder woorden kunnen brengen van de G-coeff.
- Welke alternatieven heeft u om dat doel te bereiken?

Proefwerkbespreking

- U heeft een proefwerk nagekeken. 30% had een onvoldoende, nog eens 30% had een 6 of 7 en 40% had een 8 of hoger.
- Hoe moet dat proefwerk worden besproken?

Indexcijfers

- Het onderwerp indexcijfers staat op het programma. Enkele IIn hebben daar nog nooit van gehoord, anderen brullen dat ze dat al lang snappen.
- Wat te doen?

Zelfstandig werken

- Ter verwerking van leerstof laat u In opdrachten maken. U vraagt zich af of het noodzakelijk is dat leerlingen allemaal alle opdrachten moeten maken.
- U vraagt zich af of het mogelijk is op dit punt te differentiëren.

Primair, secundair en tertiair inkomen

- Veel IIn zijn al lang weer vergeten wat deze termen betekenen en hoe ze samenhangen. Andere IIn hebben de klok horen luiden. En dan is er een groep die het prima weet.
- Wat te doen? Is differentiëren een mogelijkheid?

Aanbevelingen mbt differentiëren

- Begin klein
- Bekijk het b.v. per lesfase of taak
- Doe het in het begin af en toe
- Vraag collega's in welke situaties zij het doen
- Ontwikkel uw repertoire
- Lees een enkel boekje over differentiëren.
Dat heeft mij geholpen.